

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH**

-----000-----

TRẦN THỊ THANH XUÂN

**NGUỒN LỰC VÀ VẤN ĐỀ NGHÈO ĐÓI CỦA HỘ
NÔNG DÂN HUYỆN VĨ NHAI TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Mã số: 60.31.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: TS. ĐỖ ANH TÀI

Thái Nguyên, 2007

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH**

-----o0o-----

TRẦN THỊ THANH XUÂN

**NGUỒN LỰC VÀ VẤN ĐỀ NGHÈO ĐÓI CỦA HỘ
NÔNG DÂN HUYỆN VĨ NHAI TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2007

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận văn này do chính tôi thực hiện dưới sự hướng dẫn khoa học của TS. Đỗ Anh Tài.

Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa hề được công bố hoặc sử dụng để bảo vệ một học hàm nào.

Các thông tin trích dẫn trong luận văn này đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Nếu sai tôi xin chịu hoàn toàn trách nhiệm.

Thái nguyên, tháng 11 năm 2007

Học viên

Trần Thị Thanh Xuân

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi đã nhận được sự giúp đỡ tận tình của các thầy cô giáo và sự quan tâm giúp đỡ của các cơ quan, các cơ quan các đồng nghiệp và gia đình. Nhân dịp này tôi xin bày tỏ lòng biết ơn tới:

Ban giám hiệu, Ban chủ nhiệm khoa Sau đại học Trường Đại học Kinh tế & Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đối với Thầy giáo Tiến sĩ Đỗ Anh Tài Trưởng Phòng đào tạo - Khoa học & Quan hệ Quốc tế Trường Đại học Kinh tế & Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên.

Tôi xin chân thành cảm ơn Lãnh đạo UBND huyện, Phòng Tài nguyên và Môi trường, Phòng Thống kê, Phòng Tài chính Huyện Võ Nhai tỉnh Thái Nguyên.

Xin cảm ơn các cơ quan, các thầy cô giáo, anh chị em đồng nghiệp và gia đình đã giúp tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Học viên

Trần Thị Thanh Xuân

MỤC LỤC

Trang phụ bìa.

Lời cam đoan.

Lời cảm ơn.

Mục lục.

Danh mục các chữ viết tắt.

Danh mục các bảng.

Danh mục các biểu.

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
2.1. Mục tiêu chung.....	3
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	3
3.1. Đối tượng nghiên cứu của đề tài	3
3.2. Về không gian nghiên cứu	4
3.3. Về nội dung nghiên cứu	4
3.4. Về thời gian nghiên cứu	4
4. Kết quả mong đợi.....	4
5. Bố cục của luận văn	4
Chương 1: CƠ SỞ KHOA HỌC VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	5
1.1. Cơ sở khoa học của việc nghiên cứu các nguồn lực	5
1.1.1. Khái niệm nghèo đói và nguồn lực	5
1.1.2. Tổng quan về mối quan hệ giữa nguồn lực và vấn đề nghèo đói của hộ nông dân.....	10
1.2. Phương pháp nghiên cứu.....	15
1.2.1. Phương pháp điều tra thu thập số liệu cơ bản.....	15
1.2.2. Công cụ và kỹ thuật xử lý số liệu.....	16

1.2.3. Mẫu nghiên cứu.....	21
1.3. Các chỉ tiêu sử dụng trong nghiên cứu	21
1.3.1. Nhóm các chỉ tiêu đánh giá mức sống	21
1.3.2. Các chỉ tiêu đánh giá kết quả sản xuất của việc sử dụng các nguồn lực trong hộ.....	22
1.3.3. Các chỉ tiêu đánh giá hiệu quả sản xuất của việc sử dụng các nguồn lực trong hộ.....	22
Chương 2: ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN NGHIÊN CỨU.....	23
2.1. Điều kiện tự nhiên	23
2.1.1. Vị trí địa lý	23
2.1.2. Địa hình địa mạo	23
2.1.3. Khí hậu	24
2.1.4. Thủy văn.....	26
2.1.5. Các nguồn tài nguyên.....	26
2.1.5.1. Tài nguyên đất.....	26
2.1.5.2. Tài nguyên nước.....	30
2.1.5.3. Tài nguyên rừng	31
2.1.5.4. Tài nguyên khoáng sản	32
2.1.5.5. Tài nguyên nhân văn	33
2.1.5.6. Cảnh quan và môi trường.....	33
2.1.5.7. Nhận xét chung về điều kiện tự nhiên và các nguồn lực	34
2.2. Điều kiện kinh tế - xã hội của huyện Võ Nhai.....	35
2.2.1. Thực trạng phát triển kinh tế.....	35
2.2.2. Cơ sở hạ tầng.....	35
2.2.3. Lĩnh vực xã hội	37
2.2.4. Tình hình dân số lao động.....	38
2.2.5. Nhận xét chung về thực trạng phát triển kinh tế xã hội	40

Chương 3: MỐI QUAN HỆ GIỮA NGUỒN LỰC VÀ ĐỜI SỐNG

KINH TẾ CỦA CÁC HỘ NÔNG DÂN	41
3.1. Thực trạng kinh tế xã hội của các hộ nghiên cứu	41
3.1.1. Thực trạng nghèo đói của các hộ điều tra	41
3.1.2. Nguồn lực của các hộ	42
3.1.2.1. Đất đai	42
3.1.2.2. Rừng	45
3.1.2.3. Nguồn nước	49
3.1.2.4. Nguồn lực con người	50
3.1.2.5. Vốn	54
3.1.3. Kết quả và hiệu quả sản xuất của các hộ	59
3.1.3.1. Hệ thống cây trồng, vật nuôi	60
3.1.3.2. Doanh thu từ sản xuất nông lâm nghiệp của các hộ	63
3.1.3.3. Chi phí cho sản xuất nông, lâm nghiệp của các hộ	65
3.1.3.4. Thu nhập từ sản xuất	65
3.2. Quan hệ giữa nguồn lực và thu nhập của hộ	67
3.2.1. Mô tả mối quan hệ	67
3.2.2. Kết quả phân tích	68
3.3. Các giải pháp đối với các nguồn lực để nâng cao thu nhập và xoá đói giảm nghèo cho hộ nông dân	70
3.3.1. Các giải pháp chung	70
3.3.1.1. Nâng cao kiến thức cho các hộ gia đình	70
3.3.1.2. Tăng khả năng tiếp cận và kiểm soát các hộ nông dân với các nguồn lực chủ yếu bao gồm đất đai, rừng, tín dụng, nguồn nước	71
3.3.1.3. Tăng cường kiến thức về khoa học kỹ thuật và đội ngũ cán bộ kỹ thuật nông nghiệp	72
3.3.2. Các giải pháp cụ thể cho hộ nông dân	72

3.3.2.1. Hỗ trợ vốn cho sản xuất	72
3.3.2.2. Xây dựng kết cấu hạ tầng.....	74
3.3.2.3. Phát triển ngành nghề phi nông nghiệp và nghề phụ.....	76
3.3.3. Kết hợp sử dụng hợp lý các nguồn lực của hộ đặc biệt là nguồn lực tự nhiên.	76
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ.....	80
TÀI LIỆU THAM KHẢO	83
PHỤ LỤC	87

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Các chữ viết tắt	Nghĩa
BLĐTB-XH	Bộ lao động thương binh - xã hội
CD	Cobb-Douglas
KHKT	Khoa học kỹ thuật
LUT	Loại hình sử dụng đất
NLTN	Nguồn lực tự nhiên
NHNN	Ngân hàng nông nghiệp
NNPTNN	Sở Nông nghiệp phát triển nông thôn
TCTK	Tổng cục thống kê
TNMT	Tài nguyên môi trường
Trđ	Triệu đồng
VAC	Vườn - Ao - Chuồng
VACR	Vườn - Ao - Chuồng - Rau
FAO	Tổ chức nông lương thế giới
UBND	Ủy ban nhân dân
WB	Ngân hàng thế giới

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 1.1. Cấu trúc của mô hình bài toán quy hoạch tuyến tính cơ bản của hộ	19
Bảng 2.1. Các yếu tố khí hậu huyện Võ Nhai	25
Bảng 2.2. Một số loại đất chính của huyện Võ Nhai năm 2005	27
Bảng 2.3. Hiện trạng sử dụng đất huyện Võ Nhai năm 2005	28
Bảng 2.4. Hiện trạng rừng ở huyện Võ Nhai, Tỉnh Thái Nguyên năm 2005	31
Bảng 2.5. Tình hình tăng trưởng kinh tế huyện Võ Nhai năm 2006	35
Bảng 2.6. Hiện trạng dân số và đất ở Huyện Võ Nhai năm 2005	40
Bảng 3.1. Hiện trạng đất đai bình quân của các hộ điều tra - H.Võ Nhai năm 2006	42
Bảng 3.2. Hiện trạng chất lượng đất đai của các hộ điều tra huyện Võ Nhai năm 2006	44
Bảng 3.3. Tình hình nguồn lực rừng của các hộ điều tra huyện Võ Nhai năm 2006	46
Bảng 3.4. Tình hình sử dụng rừng của các hộ điều tra huyện Võ Nhai năm 2006	46
Bảng 3.5. Tình hình thu nhập rừng của các hộ điều tra huyện Võ Nhai năm 2006	48
Bảng 3.6. Qui mô gia đình trung bình của vùng nghiên cứu năm 2006	52
Bảng 3.7. Tài sản trung bình hộ điều tra huyện Võ Nhai năm 2006	55
Bảng 3.8. Nhà của hộ điều tra huyện Võ Nhai năm 2006	56
Bảng 3.9. Tình hình vốn tự có của hộ điều tra huyện Võ Nhai năm 2006	57
Bảng 3.10. Tình hình vốn vay trung bình của hộ điều tra huyện Võ Nhai	58
Bảng 3.11. Hệ thống cây trồng hàng năm của hộ điều tra Huyện Võ Nhai năm 2006	60
Bảng 3.12. Hệ thống cây trồng lâu năm của hộ điều tra Huyện Võ Nhai năm 2006	61
Bảng 3.13. Trung bình đàn gia súc, gia cầm của hộ điều tra Huyện Võ Nhai năm 2006	62
Bảng 3.14. Trung bình doanh thu của hộ điều tra Huyện Võ Nhai năm 2006	64